

Sæt læreren fri

AF MAJA HÖHN, KOMMUNIKATIONSKONSULENT I SANGENS HUS, MAJA@SANGENSHUS.DK

Musik som valgfag har nogle steder ry for at være et 'skraldespandsfag'. Læreren er på overarbejde, og det kan være svært at få lyd ud af eleverne. Sådan beskriver musiklærer på Roskilde Tiendeklassecenter, Freja Sohrbeck-Nøhr, hendes egne og andre læreres erfaringer. Jeg har talt med hende om muligheder og udfordringer ved valgfaget og den nye digitale praksispakke fra SBL, Valgfagslaboratoriet.

Freja Sohrbeck-Nøhr er musiklæreruddannet og har snart arbejdet som musiklærer i 20 år. I hendes arbejdsliv har hun primært beskæftiget sig med udskoling og valgfaget, og de sidste seks år har hun været på Roskilde Tiendeklassecenter. Her underviser hun på en musiklinje med 10 lektioner om ugen og et stort fokus på sammenspil. Freja har deltaget som udvikler, inspirator og medvirkende i SBLs praksispakke, Valfagslaboratoriet. Det er i den sammenhæng, at jeg har taget en snak med hende om den nye praksispakke og muligheder og udfordringer ved musik som valgfag:

»Jeg var med, da vi lavede beatboxing, og det var ret interessant, fordi det var noget, vi ikke kunne nogen af os. Vi lærte ikke nødvendigvis at mestre det, men vi fandt ud af, at det ikke er så svært at kaste sig ud i. Så jeg vil også turde gøre med de elever, jeg har i dette skoleår, fordi jeg selv lige har prøvet det.

Og så var jeg jo med til 'Tech-sjov med stemmen'. Der var der nogle lidt mere konkrete numre med. Vi brugte for eksempel et Billie Eilish-nummer, som jo er rimelig up to date. Det er fedt at have noget helt friskt, som eleverne kan relatere til. Jeg nåede faktisk at prøve det af sidste år, inden vi stoppede, og det fungerede rigtig godt og var en fed måde at arbejde på, fordi det var så simpelt.«

I 'Tech-sjov med stemmen' er der fokus på, hvordan man kan bruge mikrofon og mixer. Materialet i praksispakken giver konkrete eksempler på, hvordan man kan skabe sjove effekter, manipulere stemmen og lave nye lyde, som også kan bruges i musiknumre.

»Netop det med mikrofon og med at putte effekter på var ret fedt. Den erfaring, jeg har med udskolingselever, er, at det faktisk kan være svært at få dem til at synge, men så snart man sætter mikrofon på, sker der et eller andet. De tør mere, når de får en mikrofon i hånden.«

Tilvalg vs. tredjeprioritet

Freja udtaler, at hun er meget privilegeret i forhold til de musikhold, hun selv underviser. På Roskilde Tiendeklassecenter har alle eleverne nemlig selv valgt faget. Til gengæld hører hun fra andre folkeskoler, at musikfaget dér nogle gange kan få status af et 'skraldespandsfag', som hun kalder det: Et fag med for få timer og elever, som har valgt det som deres sidste prioritet, og derfor ikke er motiverede.

Freja har dog selv en anden oplevelse. For det første er der få elever på hendes hold – i snit 12 og maksimalt 15. Det betyder i praksis, at de ofte har mulighed for at komme til et instrument og rent faktisk bruge noget tid på det. For det andet betyder elevernes egen motivation

meget. Freja fortæller, at de i starten af skoleåret laver målsætninger for, hvad de hver især gerne vil opnå med musiktimerne. For mange af eleverne handler det om at komme til at spille for andre. Freja bruger elevernes egne målsætninger aktivt i undervisningen og hiver dem frem, når eleverne rammer muren, og modet eller viljen halter bagefter: »Så peger jeg op på det, de selv har skrevet, og siger, 'Prøv lige at kigge derover. Hvorfor er det nu, vi er her?'«

Freja tilføjer, at holdets størrelse gør dem til en lille familie, hvor alle mærker, at de er vigtige og har en rolle, de udfylder:

»Man er tættere på hinanden, og man forstår også, at alle er vigtige: Det er vigtigt, at man møder op, fordi alle har en brik, og hvis nu trommeslageren ikke møder op, så er det svært at komme videre. Nogle af dem, der er her, har haft det svært med at komme i skole. Men de forstår, at det er vigtigt, de gør det, og i hvert fald at de meddeler, hvis de er syge. Vi bliver lidt en lille familie, hvor vi er tættere på hinanden følelsesmæssigt – også mere end i klassesammenhænge.«

Elevernes egen motivation kombineret med deres målsætninger og den målrettede indsats på

det lille hold gør, at mange af dem slutter året med en succesoplevelse. Flere af dem ender rent faktisk med at spille for et publikum enten til dimission, i en teaterforestilling eller lignende.

Sæt læreren fri

Men selvom der er mange positive ting at sige om valgfaget i tiende klasse, oplever Freja også selv udfordringer:

»Som jeg ser det, er der meget brug for lærerstyring i starten. Nu er jeg også dansklærer, og der kan du jo sætte gang i en opgave, og så er der arbejdsro. Her skal de lære noget disciplin – overfor sig selv og hinanden. Det handler for eksempel om, at de ikke skal sidde og spille på et instrument, mens der bliver gennemgået noget. Der er generelt en udfordring i forhold til støj, og det kan være svært for dem at forstå og behovsudsætte.

Og så er der også meget at lære. Det gør, at læreren er meget på – mere end i andre fag. Man skal ikke 'bare' lave musik. Man skal også styre teknik, lære dem at stemme et instrument og sætte det til en forstærker, og når man er færdig med undervisningen, så skal der ryddes op.«

Freja Sohrbeck-Nøhr

Musiklærer

FAKTA

Projektet Sang, bevægelse og læring – i daglig tale kaldet »SBL« – har udgivet en ny praksispakke, der er rettet mod musik som valgfag i folkeskolen. Pakken hedder Valgfagslaboratoriet, og Sangens Hus har snakket med to af de lærere, der deltog i processen om at udvikle materialet.

I pakken finder du både videoer og tekst, hvor du blandt andet kan blive inspireret til

- Hvordan brugen af Bandlab og mikrofoneffekter kan give eleverne mod på synge.
- Hvordan I kan komme i gang med beatboxing – det er lettere, end du måske tror, men mindst lige så sjovt, som det lyder!
- Hvordan du får eleverne til at bruge deres stemmer og sætte deres kreativitet mere fri.

De digitale praksispakker fra SBL er målrettet musik i folkeskolen, og da jeg spørger Freja, om hun tror, at Valgfagslaboratoriet kan være til hjælp og inspiration, svarer hun:

»Ja, jeg det tænker faktisk. Materialet er meget 'hands on', og det gør, at man – hvis man laver en god introduktion som lærer – vil kunne dele eleverne ud i mindre hold og gå ud og prøve noget af, som i virkeligheden også kunne være andre steder end i musiklokalet.

Så man kunne med fordel lave mindre enheder og lave noget rotation, så læreren i virkeligheden frigav sig selv. Eleverne kunne selv se de her videoer og lære nogle ting, prøve det af, og så kunne læreren være mere vejleder, end at være på-på. Altså slippe for den der lidt hårde rolle som lærer, ikke? Det kan jeg se nogle gode idéer i. Så jeg tænker helt klart, at dette materiale kan gøre, at læreren bliver mere fri, og eleverne kan være mere selvstændige.«

Herefter afrunder vi vores snak, og jeg spørger Freja, om hun har en sidste kommentar:

»Næ. Jeg glæder mig bare til, at materialet udkommer. Jeg glæder mig til at se det og bruge det. Og håber, der kommer mere, fordi jeg synes, det virker godt og rigtigt!«

Find den nye digitale praksispakke og alle de andre gratis praksispakker fra SBL på <https://sbl.sangenshus.dk/>

